

PŘEKLÁDACÍ STANICE

V ODPADOVÉM HOSPODÁŘSTVÍ OBCÍ

Středočeský kraj

REGIONÁLNÍ SYSTÉM
NAKLÁDÁNÍ S ODPADY
VE STŘEDOČESKÉM KRAJI

JAKÉ VYBAVENÍ POTŘEBUJÍ OBCE PRO NAKLÁDÁNÍ S ODPADY?

Hospodaření s komunálními odpady je jednou ze základních povinností všech obcí a měst v ČR. Je potřeba odpady třídit podle druhů a jejich vlastností, zajistit v maximální míře jejich recyklaci a další využití, případně je bezpečně odstranit. Pro některé dílčí činnosti by měla mít obec potřebné vybavení. Jedná se zejména o sběrnou síť, tj. dostatečný počet popelnic a kontejnerů, do kterých mohou občané odkládat recyklovatelný odpad včetně bioodpadu a směsný komunální odpad. Pro sběr objemného odpadu, bioodpadů, nebezpečných i využitelných odpadů apod. slouží sběrný dvůr nebo sběrné místo zřízené obcí.

Obec může také zřídit komunitní kompost nebo vlastnit či provozovat kompostárnu. A překládací stanici. A řadu dalších zařízení pro nakládání s odpady (dotřídňovací linka, skládka, recyklační technologie apod.), kde ale hraje roli kapacita zařízení, která ovlivňuje ekonomiku jeho provozu. Proto obce u větších zařízení využívají spíše komerční provozy.

Vlastnictví základní infrastruktury pro nakládání s odpady představuje pro obec dlouhodobou stabilitu jejího odpadového hospodářství, kontrolované náklady a nezávislost na externích dodavatelích služeb.

Tato příručka se blíže věnuje překládacím stanicím odpadů, které budou nutnou součástí odpadového hospodářství obcí.

K ČEMU SLOUŽÍ PŘEKLÁDACÍ STANICE?

Důležitou roli pro budoucí nakládání s komunálními odpady obcí mají překládací stanice odpadů. Co to vlastně je?

Je to jednoduché zařízení, kde se odpad z běžných svozových automobilů („kuka vozů“) překládá do velkokapacitních kontejnerů (cca 40–45 m³). Ty jsou pak odváženy kontejnerovými tahači na místo určení. Do soupravy se vejde více než 25 tun odpadu. Ušetří se tak provozní náklady a čas svozových aut. Doprava ve velkém je výrazně efektivnější a úspornější i z hlediska nežádoucího znečištění životního prostředí. Některé typy velkokapacitních kontejnerů se dají použít i pro přepravu po železnici, která je z hlediska zatížení obcí a životního prostředí dopravou ještě vhodnější.

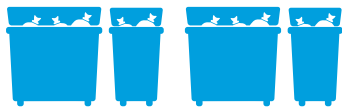
Překládací stanice se v současné době využívají pro přepravu vytríděných recyklovatelných odpadů (papír, plast apod.) na dotřídovací linky nebo ke konečným zpracovatelům. V některých lokalitách jsou také užívány pro přepravu směsných komunálních odpadů (dále jen SKO) na vzdálenější skládky nebo do ZEVO (např. Praha, Olomouc apod.).

Význam překládacích stanic významně vzroste v souvislosti se zákazem skládkování SKO a dalších odpadů od roku 2024. Odpady bude nutné více recyklovat a využívat. U SKO je nejvhodnější metodou využití jejich energetického potenciálu na výrobu tepla a energie. Energetické využití lze zajistit v ZEVO – spalovnách komunálních odpadů s čištěním spalin. V současné době jsou na území ČR jen čtyři takové spalovny. Na území Středočeského kraje se uvažuje o výstavbě ZEVO Mělník.

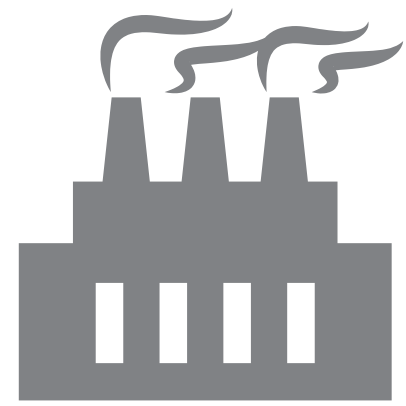
Je potřeba konstatovat, že vhodných ZEVO, které splní náročné podmínky zákona o odpadech a ostatních zákonů na ochranu životního prostředí, bude na území ČR jen několik. Nikoliv tedy desítky a stovky jako v případě skládek, kde se dnes produkováný SKO většinou skládá. Je tedy jasné, že se odpad bude muset převážet do výrazně vzdálenějších zařízení, než jsou dnešní skládky.

Více než 25 km

Méně než 25 km

VÝZNAM PŘEKLÁDACÍCH STANIC V INFRASTRUKTUŘE ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ OBCÍ

V současné době je nakládání s SKO z obcí většinou řešeno komplexně v rámci služby poskytované odpadovou firmou. Tj. sběr, svoz a odstranění na skládce (příp. využití v ZEVO). Průměrné náklady na sběr, svoz a skládkování směsných komunálních odpadů se v obcích Středočeského kraje pohybují kolem 2 490 Kč/t (r.2016), Z toho tvoří cena skládky cca 1 144 Kč/t. Cena koncového zařízení může tvořit 40–60 % z celkových nákladů spojených s SKO.

Se zákazem skládkování se místo dnešní ceny skládky objeví cena za energetické využití odpadů. Nově ale přibude do nákladů ještě cena za překládku a přepravu odpadů do koncového zařízení. Pro většinu obcí (vyjma obcí v bezprostředním okolí ZEVO) bude nutné využívat překládací stanice, aby se jejich odpad dostal na vhodnou koncovku. Odhadované náklady na přepravu v modelovém řešení pro obce Středočeského kraje pohybují průměrně mezi 200–300 Kč/t při překládce a přepravě do ZEVO Mělník. Skutečné náklady na přepravu odpadů budou ale záviset na vybavenosti překládací stanice, její kapacitě a také vzdálenosti do koncového zařízení, kam se budou odpady odvážet.

Je tedy zřejmé, že překládací stanice by měla být součástí základního vybavení odpadového hospodářství obcí. Obce si tak mohou kontrolovat a řídit provoz překládací stanice a zejména pak ovlivňovat náklady spojené s překládkou a následnou přepravou odpadů. Do budoucna se předpokládá, že obce jako původci budou muset předávat odpad jen do koncových zařízení, se kterými budou mít smlouvu uzavřenou na základě veřejných výběrových řízení. Překládací stanice bude klíčovým zařízením pro spádové obce, odkud odpad poputuje do smluvního ZEVO.

Vlastnictví překládací stanice obcemi zajistí stabilitu a nezávislost celého řešení, což v případě využití komerčních zařízení nelze spolehlivě zaručit s ohledem na rozdílné obchodní zájmy jejich majitelů.

V rámci spádové oblasti stanice vlastněné obcemi lze pak dohodnout společnou cenu služby pro všechny obce v Kč/t SKO. Tento model používají v praxi obce sdružené v dobrovolných svazcích, které spoluvlastní zařízení (např. skládku, třídíčku, kompostárnu apod.) i odpadovou firmu. Pak je jednotková cena služby pro všechny stejná bez ohledu na to, jak daleko se obec od zařízení nachází.

MOŽNOSTI ZŘÍZENÍ A SPOLUVLASTNICTVÍ PŘEKLÁDACÍ STANICE

Možností, jak zřídit a jak financovat překládací stanici, je několik. Vycházíme z předpokladu, že obce mají společný zájem vlastnit překládací stanici nebo minimálně společně využívat stanici vlastněnou jednou z obcí.

Využití stanice vlastněné jednou obcí

Výstavbu stanice zajistí jedna obec z vlastních finančních prostředků, případně doplněných z různých dotačních titulů. Zajistí i provoz. V takovém případě se jedná o standardní službu, kterou bude poskytovat vlastník/provozovatel stanice ostatním obcím, které chtějí stanici využívat. Poskytovatele služby by si obce měly vybrat podle pravidel o zadávání veřejných zakázek, tj. soutěže se účastní všechny stanice, které splní podmínky výběrového řízení a to bez ohledu na jejich vlastníka.

Spoluprovozování stanice vlastněné jednou obcí

Obec postaví stanici za vlastní peníze. Obec vytvoří společnou firmu, například typu družstva (zákon č.90/2012 Sb., o obchodních korporacích). Spolumajitelem firmy je i obec vlastníci překládací stanici, kterou poskytne firmě formou dohodnutého pronájmu a následného případného prodeje. Pronájem zohledňuje výši investice, její údržbu a amortizaci investice. Společná firma obcí pak stanici provozuje (nebo zajišťuje její provoz prostřednictvím dalších dodavatelů služeb).

Spoluvlastnictví stanice obcemi

Obce mohou stanici spoluvlastnit. Spojí finanční prostředky a vybudují společně překládací stanici. Podmínky spoluvlastnictví jsou dány občanským zákoníkem (zákon č.89/2012 Sb., díl 4). Vhodné je stanovit výši podílů např. podle počtu obyvatel v jednotlivých obcích. Důležité je nastavit pravidla správy a nakládání s majetkem včetně převodu podílů a vlastnických práv.

MOŽNOSTI FINANCOVÁNÍ STANICE

Vlastní prostředky obce nebo obcí, které stanici spoluvlastní

Vzhledem k poměrně nízkým investicím na vybudování stanice (obvykle 3–10 mil. Kč) je vhodné investici pokrýt z vlastních prostředků, případně doplněných standardním bankovním úvěrem. Jedná se o nejjednodušší řešení s jasně danými podmínkami.

Využití dotačních prostředků z veřejných zdrojů

Možností je využít **Operačního programu Životní prostředí 2014–2020**, který spravuje z pověření MŽP Státní fond životního prostředí. Konkrétně prioritní osu 3, specifický cíl 3.2 – zvýšit podíl materiálového a energetického využití odpadů. Do konce roku 2018 probíhá 85. výzva pro tuto oblast. U projektů lze za určitých podmínek získat až 85% dotace na uznatelné náklady. U překládacích stanic je nutné zajistit, aby při jejich činnosti nedocházelo ke zhodnocování odpadů, a byla tak dodržena pravidla pro veřejnou podporu.

V případě využití dotací je nutné počítat s dodržением všech podmínek poskytovatele po dobu udržitelnosti projektu (většinou 5 let), jež v případě některých projektů nejsou snadno dosažitelné.

Dotaci lze získat i v režimu **de minimis**, Výše dotace je omezena částkou 200 tis. EUR a období na 3 roky. Veřejnoprávní subjekty mohou získat až 85% uznatelných nákladů projektu. SFŽP ale stanovuje pro různé typy projektů maximální výši dotace, náklady projektu je pak třeba hradit použitím jiných nástrojů (např. zvýhodněný úvěr) nebo z jiných zdrojů.

Pro případné využití dotace je třeba se vždy informovat (www.opzp.cz).

Podporu některým projektům formou dotací poskytují také kraje. Středočeský kraj poskytuje dotace prostřednictvím Středočeského infrastrukturního fondu. Na možnosti a podmínky dotací je nutné se dotázat přímo na kraji.

PROVOZOVÁNÍ PŘEKLÁDACÍ STANICE

Základní provoz překládací stanice je založen na přejímce odpadů, jejich překládce a zhutnění ze svozového automobilu nebo z haly do velkokapacitního kontejneru, manipulaci s velkokapacitními kontejnery, nakládce na kontejnerový tahač, přepravě odpadů do určeného koncového zařízení, případně na určenou železniční stanici k překládce kontejnerů na vagony.

Překládací stanice (jako zařízení podle §14 zákona o odpadech) ve vlastnictví obce/obcí může být provozována pouze oprávněnou osobou podle zákona o odpadech, která nakládá s odpady. Možností je několik:

1. Zajištění provozu externí firmou

Jedná se o odpadové firmy (privátní i komunální), které nabízejí obcím a dalším původcům profesionální služby v oblasti nakládání s odpady.

Obec/obce, které vlastní překládací stanici, jsou v tomto případě zadavatelem, musí stanovit přesný rozsah služby. Firmu vybírají ve veřejné soutěži.

Vztahy mezi obcí/obcemi jako vlastníkem zařízení a odpadovou firmou jsou dány obchodní smlouvou, kde jsou také nastaveny, kromě rozsahu služeb, jasné cenové kalkulace služeb a funkční kontrolní mechanismy. Odpovědnost za provoz stanice nese odpadová firma.

Ostatní obce využívají služeb překládací stanice, pokud tato byla vybrána v jejich výběrovém řízení, na základě smlouvy.

2. Zajištění provozu firmou vlastněnou nebo zřízenou obcí/obcemi

Provoz stanice mohou zajistit odpadové firmy, které jsou vlastněny obcí/obcemi, které zároveň vlastní překládací stanici. V takovém případě lze využít in-house výjimky podle zákona o zadávání veřejných zakázek a firmu přímo pověřit provozováním stanice. I v takovém případě je nutné stanovit přesný rozsah služeb a jejich cenové kalkulace.

Je vhodné provádět pravidelně (1× 1–2 roky) benchmarking, tj. porovnání jednotkových cen služeb s jinými provozovanými stanicemi.

Ostatní obce, které provozní firmu nevlastní, využívají služeb stanice, pokud tato byla vybrána v jejich výběrovém řízení, na základě smlouvy.

V případě poskytování služeb obecní firmou jiným subjektům, než svým vlastníkům, je potřeba zachovat podmínky pro in-house podle zákona (80% obratu služeb je poskytováno vlastníkům).

3. Zajištění provozu družstvem obcí

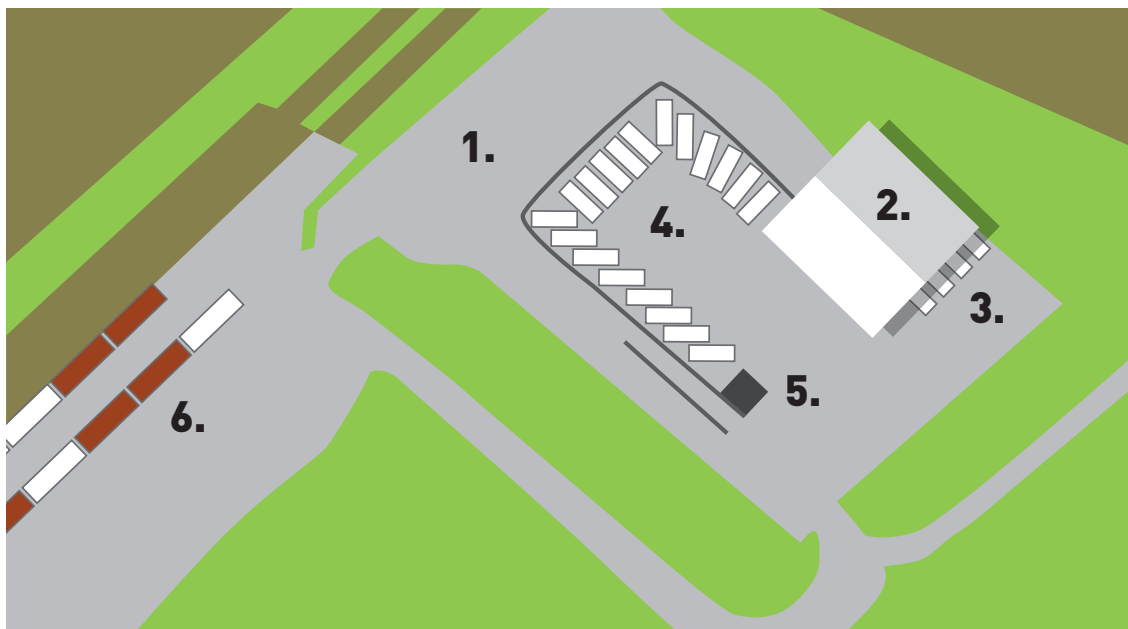
Pokud jsou obce, které vlastní překládací stanici, členy družstva (příp. jiné obchodní korporace), tvořeného pouze obcemi, pak lze pověřit družstvo zajištěním provozu překládací stanice. V takovém případě se ale družstvo musí stát oprávněnou osobou, která bude poskytovat služby členským obcím. Obce v takovém případě využijí in-house výjimky a nemusí překládací stanici soutěžit.

JAK VYPADÁ PŘEKLÁDACÍ STANICE

Technologie překládacích stanic se liší podle odpadů, se kterými se bude nakládat. U SKO a bioodpadů, na rozdíl od např. papíru, plastů, kovů apod., je nutné počítat s možností rozkladu těchto odpadů a s tím spojeným zápachem

Překládací stanice je obvykle zařízením podle §14 zákona o odpadech. Měla by mít zpevněnou vodohospodářsky zabezpečenou plochu, která musí splňovat požadavky ochrany životního prostředí. Plocha musí být dostatečná z hlediska pohodlného příjezdu a odjezdu svozových automobilů, vysypání odpadu do boxu, haly, násypky, nakládky odpadů do kontejnerů, skladování kontejnerů. Areál je oplocený, je v něm mostní váha na příjmu odpadů. Vhodná je také zastřešená překládací hala nebo zastřešené boxy. Další vybavení se odvíjí od způsobu dálkové přepravy odpadů.

Překládací stanice v Rakousku, která slouží pro 60 tisíc obyvatel. Má plochu cca 60 × 80 m.

1. Příjezd svozových vozidel	3. Pojezdová dráha pro přesun čtyř kontejnerů
2. Překládací stanice vybavená násypkou a lisem pro plnění kontejnerů	4. Sklad prázdných kontejnerů
	5. Váha
	6. Železniční vlečka

Přeprava volně ložených odpadů

Je nejjednodušší. Potřebujete vhodnou plochu a nakladač (nebo drapák), kterým se odpad vysypaný ze svozových automobilů na plochu nebo zastřešeného boxu nakládá do velkokapacitního kontejneru (např. typ Abroll 40–45 m³). Odpad je po naplnění kontejneru bez dalšího skladování odvážen k využití. V případě soupravy pro přepravu dvou kontejnerů je možné převážet 26–28 t odpadů, resp. SKO běžného složení (u objemných odpadů nelze díky nízké objemové hmotnosti dosáhnout maximálního využití soupravy).

Výhodou takové stanice jsou nízké investiční (3–6 mil Kč) a provozní náklady, jednoduchost technologie, kdy lze využít různé přepravní prostředky. Stanice se dá využít i pro překládku jiných druhů odpadů. Případně lze kontejnery vytěžovat na zpáteční cestě jiným materiálem. Nakladač lze využít i pro jiné práce v rámci areálu.

Nevýhodou je nemožnost delšího skladování odpadů. Otevřené kontejnery nelze rovněž použít pro železniční přepravu. Překládka nakladačem je málo kapacitní.

Tato jednoduchá překládací stanice je vhodná pro nakládku malých objemů odpadů a jejich přepravu bez skladování do málo vzdálených zařízení (do cca 50–80 km)

Halu lze vybavit nájezdovou rampou doplněnou případně hutnicím zařízením. V takovém případě svozové auto vysypává odpad přímo do přistavených kontejnerů, odpad může být průběžně hutněn. Investice jsou vyšší (4–10 mil. Kč). I v tomto případě je nutné kontejnery po jejich naplnění bez dalšího skladování odvézt na využití. Výhody a nevýhody tohoto řešení jsou stejné jako v prvním případě.

Přeprava lisovaných odpadů

Kromě vhodné plochy je potřeba vybudovat rampu s násypkou, lisovacím zařízením a systémem výměny kontejnerů po jejich naplnění. K přepravě odpadů se v tomto případě používají speciální kontejnery, ve kterých lze odpad lisovat, s možností hermetického uzavření (13–20 m³).

Svozové auto vyjede na rampu. Odpad je vysypán do násypky, pomocí lisu částečně drcen a lisován do kontejneru napojeného na lisovací zařízení. Po naplnění je kontejner uzavřen, přesunut a k lisovacímu zařízení je připojen další prázdný kontejner. Kontejnery jsou následně naloženy do souprav a odváženy k využití.

Výhodou uzavřených kontejnerů je možnost krátkodobého skladování odpadů (v řádech dnů) na ploše. Rovněž umožňují flexibilní způsob přepravy. Lze je použít na kontejnerové tahače, železniční vagóny, případně na loď. Jsou vhodné i pro další druhy odpadů, např. objemné, kde díky lisování dojde k dostatečnému zhutnění a tak k efektivnímu využití přepravních prostředků.

Nevýhodou je bezesporu vyšší investiční náročnost (20–40 mil. Kč) s ohledem na kapacitu stanice a rozsah stavebních prací. Jednouúčelové kontejnery nejsou vhodné pro jejich případné vytěžování. V případě poruchy lisovacího zařízení je nutné zajistit alternativní způsob plnění kontejnerů.

Tento typ překládací stanice je vhodný pro směsný i objemný komunální odpad. Odpad lze přepravovat na delší vzdálenosti s flexibilním využitím silniční nebo železniční dopravy. Odpad

Lze také krátkodobě skladovat. Pro efektivní využití technologie je potřeba zajistit dostatečný ná-
voz odpadu ve vazbě na kapacitu a průchodnost zařízení (rychlost plnění a lisování, manipulace
s kontejnery apod.).

Kromě obou uvedených základních technologií se lze setkat s **balíkováním odpadů** přepravou
balíků na místo určení. Odpady jsou ze svozových aut přemístěny do linky (může se jednat o sta-
cionární nebo mobilní zařízení), jsou dále drceny a případně předtříděny. Odpad se pak lisuje
a balí do kulatých nebo hranatých balíků s použitím speciální LDPE fólie. Balíky lze skladovat.
Přepravují se běžnými přepravními prostředky.

Balící technologie nejsou příliš vhodné pro netříděný směsný komunální odpad, který může
omezovat díky svému složení samotné balíkování nebo poškodit fólii a trvanlivost balíku. Metoda
je vhodná např. pro paliva vyrobená z odpadů, nadsítných frakcí z MBÚ apod.

Překládka do kontejnertu

Překládka zhutněním

POSTUP PŘI PŘÍPRAVĚ PROJEKTU PŘEKLÁDACÍ STANICE

1. Dohoda obcí

Na počátku je nutné se v území dohodnout, jakým způsobem hodlají jednotlivé obce řešit nakládání s SKO a případně dalšími odpady, které nebude možné skládkovat. Většina obcí Středočeského kraje bude muset počítat s přepravou těchto odpadů na delší vzdálenosti do koncových zařízení. Tyto obce budou muset využívat služeb překládací stanice. Jak již bylo uvedeno v předchozím textu, je žádoucí, aby tyto stanice byly součástí infrastruktury obcí pro nakládání s odpady, tj. aby obce byly zřizovateli, majiteli a případně i provozovateli těchto zařízení.

2. Kapacita zařízení

Na velikosti spádového území závisí kapacita zařízení, se kterou úzce souvisí výše investic a následné provozní náklady na překládku a přepravu odpadů. Tyto náklady musí pak uhradit obce. Je samozřejmě vhodnější vybudovat větší zařízení, které bude využívat několik desítek obcí z okolí. Dojezdová vzdálenost z obcí na stanici by měla umožnit, aby svoz odpadů z obcí a jeho přeprava na stanici byly plynulé jako v současnosti, kdy se odpad z obcí většinou vozí na sklád-

ky. Průměrná vzdálenost v celém spádovém území by se měla pohybovat do 20–25 km. Velikost stanice se odvíjí podle produkce odpadů, v okolí velkých měst bude kapacita vyšší.

Pokud budeme počítat, že odpad nebude ve stanici skladován, pak je vhodné, aby množství odpadu, které se denně do stanice přiveze, naplnilo jednu přepravní soupravu, která odpad odveze na místo určení. V takovém případě by se jednalo o cca 25 t odpadů denně, tj. spádová oblast při průměrné produkci SKO 200 kg/obyvatel/rok by musela mít cca 30–35 tis. obyvatel.

3. Výběr místa

Po dohodě obcí o potřebě překládací stanice lze přistoupit k výběru místa. Překládací stanice bude přitom uzlovým bodem pro nakládání s SKO a dalšími odpady v území. Při výběru místa je nutné zohlednit:

Umístění v oblasti s největší produkcí SKO – je důležité z hlediska nákladů na svoz odpadů v místě a jejich přepravu do stanice. Je žádoucí, aby se co největší část produkovaných odpadů z oblasti vyskytovala co nejbliže k překládce.

- Možnost využití již existujících nebo plánovaných zařízení pro nakládání s odpady (sklárky, stávající překládací stanice, sběrné dvory s dostatečným pozemkem apod.). Provozované sklárky a příp. další zařízení jsou v současnosti logickými funkčními centry pro nakládání s odpady v oblasti. Z hlediska umístění stanice jsou v řadě případů ideální, protože v obci, na jejímž území sklárka leží, se nic zásadního s provozem případné překládací stanice nezmění.
- Je u nich potřeba posoudit dopravní dostupnost (silniční, příp. vzdálenost k železničnímu uzlu, který se používá pro nákladní přepravu).
- Důležité jsou také majetkové poměry – výhodu mají sklárky vlastněné obcemi nebo jejich firmami.
- Konečně je potřeba také zjistit, zda je v areálu vhodný prostor pro umístění překládací stanice.
- Možnost vhodných pozemků (i podle územního plánu) nejlépe v majetku obcí, které mají o vybudování zařízení zájem. Dostupnost pozemků je důležitá, řada staveb totiž bývá omezena nevyjasněnými vlastnickými poměry. Důležitý je i zájem obce o rozvoj odpadového hospodářství na svém území, což může pomoci záměru z hlediska postojů obyvatel obce.
- Je potřeba si uvědomit, že do stanice budou v pracovní dny jezdit svozové automobily s odpadem z okolních obcí ve frekvenci, jak probíhá svoz odpadů v celé spádové oblasti. Pro představu – při kapacitě stanice 10 tis. t SKO/rok (cca oblast 40–50 tis. obyvatel) se jedná průměrně o cca 4 svozová auta denně, která do stanice přijedou a odjedou z ní a cca 1–2 přepravní soupravy, které odpad odveze na místo určení a vrátí se zpět. Nejedná se tedy o žádné zásadní navýšení běžného provozu v obci, ale je potřeba to občanům umět řádně vysvětlit.
- Použitelnost hlavních dopravních tahů a železničních uzlů a napojení překládací stanice na dopravní infrastrukturu.
- Tento parametr je klíčový z hlediska určení způsobu přepravy a tím i vybavenost stanice a s tím spojené investiční a provozní náklady.

- Středočeský kraj nechal zpracovat studii pro obce s modelovým řešením sítě překládacích stanic pro přepravu odpadů. Do budoucna je možná kombinace automobilové a železniční nákladní přepravy. Železniční přeprava ovšem vyžaduje jinou technologii překládky odpadů s využitím uzavřených kontejnerů. Pokud bude překládací stanice situována do blízkosti vhodného železničního uzlu, pak je vhodné o takové technologii do budoucna uvažovat a areál stanice na to připravit.
- Dopravní vzdálenost případných koncových zařízení (ZEVO) od překládací stanice a to jak stávajících tak připravovaných
- Specifické požadavky provozovatelů ZEVO na způsob přepravy, vykládku odpadů apod. Některá zařízení mohou částečně preferovat např. železniční přepravu nebo krátkodobé skladování odpadů apod. Je vhodné si takové požadavky ověřit ještě před projektováním stanice.
- Zajištění alternativního řešení v případě odstávky vybrané koncovky nebo změny způsobu přepravy

4. Povolovací procesy

Stavba a provoz překládací stanice odpadů podléhá procesům, které určuje zejména zákon č.183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) a zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech ve znění pozdějších předpisů.

1. Soulad s územním plánem

Pokud bude překládací stanice umístěna na území obce, pak by s tímto záměrem měl počítat územní plán obce. Pokud se však v území s takovou činností nepočítalo, je potřeba provést změnu územního plánu. Proces změny s dodržáním zákonného postupu a souvisejících procesů trvá obvykle 6–12 měsíců.

Při plánování umístění překládací stanice jsou zcela nevhodné pozemky s ornou půdou (bonita I a II), lesní pozemky, vymezená území Natura, ptačí rezervace, chráněné oblasti apod.

2. Územní rozhodnutí

Stavby nebo zařízení, jejich změny včetně změn užívání v území lze obvykle umisťovat nebo realizovat jen na základě územního rozhodnutí nebo územního souhlasu. Získání územního rozhodnutí pro každou jednotlivou stanici může mít odlišný způsob povolení. Závisí na území, kde se bude stanice umisťovat, a na příslušném stavebním úřadě, který rozhodne, jaká povolení jsou nutná k umístění a provedení vlastní stavby. Je tedy nutné s konkrétním záměrem seznámit místně příslušný stavební úřad.

3. Posouzení vlivu na životní prostředí

V rámci stavebního řízení je třeba zjistit, zda stavba překládací stanice odpadů bude podléhat hodnocení vlivu na životní prostředí dle zákona č.100/2001 Sb. Překládací stanici lze považo-

vat za jednoduché zařízení, kde se provádí činnost vedoucí ke snížení objemu odpadů (úprava odpadů), vedoucí k usnadnění jejich dopravy.

Nejedná se tedy o žádnou činnost v oblasti nakládání s odpady, která je uvedena v příloze č.1 k zákonu č.100/2001 Sb. a která by vyžadovala posouzení vlivů stavby na životní prostředí nebo zjišťovací řízení.

Pokud tedy překládací stanice bude sloužit jen k překládce odpadů, nebude podléhat posouzení vlivu na životní prostředí.

4. Povolení dle zákona o odpadech

Po získání stavebního povolení (nebo případně povolení ke změně užívání stavby apod.) je nutné činnost stanice posoudit podle zákona o odpadech a to v závislosti na tom, o jakou činnost půjde a kdo bude překládací stanici provozovat.

- Provozovatelem je obec a do stanice vozí pouze vlastní odpady – v takovém případě se jedná pouze o úpravu vlastních odpadů a k provozu není nutné povolení podle zákona o odpadech
- Provozovatelem je obec a do stanice vozí odpady i z jiných obcí – zde se jedná o sběr a následnou úpravu KO, je nutné povolení, resp. souhlas ke sběru odpadů (včetně úpravy)
- Provozovatelem je právnická nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, do stanice se vozí i odpady z obcí – jedná se o sběr a následnou úpravu KO. Je nutný souhlas ke sběru odpadů (včetně úpravy).

Každý, kdo bude provozovat zařízení ke sběru odpadů, musí požádat místně příslušný krajský úřad o udělení souhlasu k provozování zařízení k využívání, odstraňování, sběru nebo výkupu odpadů. Obsah žádosti k udělení souhlasu k provozování zařízení (včetně obsahu provozního řádu) je uveden na <http://odpady.kr-stredocesky.cz>.

Pokud má žadatel k dispozici všechny potřebné dokumenty, souhlas by měl být vydán do 60 dnů. Průběh povolování je vhodné konzultovat s pracovníky krajského úřadu (odd. odpadů). Rozhodnutí je vydáváno ve správním řízení, účastníky mohou být i další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech.

5. Volba technologie

Výběr technologie je dán především zvoleným způsobem přepravy odpadů a případnými dalšími požadavky zejména na krátkodobé skladování odpadů.

Nejobvyklejším řešením je v současnosti automobilová přeprava volně ložených odpadů v soupravách s velkokapacitními kontejnery. Předpokládá se, že stanice bude fungovat všechny pracovní dny v týdnu. V rámci areálu stanice lze zřídit i sběrný dvůr, střepiště na sklo apod.).

Do základního vybavení stanice patří:

- zpevněná plocha;
- mostní váha pro vážení odpadů v autech;
- zázemí pro obsluhu;

- vhodná je nájezdová rampa nebo terénní převýšení pro výsyp odpadů z auta do kontejneru;
- vhodný je zastřešený přístřešek nebo uzavíratelná hala, kde dochází k manipulaci s odpadem jak pro překládku z rampy, tak pro nakládání s volné plochy;
- při překládce z volné plochy vhodný nakladač nebo drapák;
- velkoobjemové kontejnery typu Abroll;
- automobilová souprava pro přepravu kontejnerů (i když přepravce si lze najmout).

V případě předpokládané úpravy stanice na železniční přepravu je, kromě uvedeného vybavení, potřeba rezerva dostatečné plochy pro lisování odpadů do uzavřených kontejnerů, dále pak je potřeba počítat s instalací násypky, lisovacího zařízení a kolejí pro posun kontejnerů u lisu, zakoupením velkoobjemových uzavřených kontejnerů typu ACTS (musí být vhodné pro železnici).

V modelovém řešení překládacích stanic navrženém Středočeským krajem jsou uvedeny orientační počty kontejnerů a souprav potřebných pro provoz stanic.

Lokalita překládací stanice	Kapacita v t/rok (cca 85% odpadů z obcí)	Kontejnery (ks)	Soupravy (ks)
Benešov	22 790	10	2
Trhový Štěpánov	14 759	7	2
Kladno	58 163	27	3
Uhý	15 318	7	1
Český Brod	20 569	9	2
Kutná Hora	40 448	18	4
Bělá pod Bezdězem	7 177	3	1
Zdíby	18 324	8	1
Příbram	27 488	13	5
Sedlčany	12 629	6	2
Skládka tuhého odpadu Stašov	23 722	11	2
Skládka odpadů Michalovice	26 937	12	2
Brandýs nad Labem-Stará Boleslav	33 715	15	2
Rakovník	16 653	8	2
Vestec	29 607	14	3
Pečky	35 861	16	2
Mníšek pod Brdy	16 818	8	2

SHRNUTÍ

Co nás čeká:

- zákaz skládkování směsných komunálních odpadů od roku 2024;
- zdražení skládkování navýšením skládkovacího poplatku;
- nutnost zajištění energetického využití komunálních odpadů, které nelze recyklovat;
- přeprava odpadů do vzdálenějších ZEVO.

Co je nutné udělat:

- dohodnout se na společném řešení využití a přepravy odpadů k jejich energetickému využití;
- vybudovat překládací stanice, které budou vlastnit obce;
- zajistit provoz stanic tak, náklady na přepravu odpadů byly co nejnižší a dobře kontrolovatelné.

KONTAKTY A INFORMACE

- Podrobnější informace k překládacím stanicím lze najít ve studii Překládací stanice odpadů ve Středočeském kraji, která je k dispozici na <https://www.kr-stredocesky.cz/>.
- Požadavky na překládací stanice jako součást sítě zařízení pro nakládání s odpady v kraji lze nalézt také ve Směrné části Plánu odpadového hospodářství Středočeského kraje www.kr-stredocesky.cz/web/zivotni-prostredi/.
- V případě dotazů k problematice překládacích stanic je možné kontaktovat Středočeský kraj. Ing. Marie Stáňová, stanova@kr-s.cz

PŘEKLÁDACÍ STANICE V ODPADOVÉM HOSPODÁŘSTVÍ OBCÍ

VYDAL STŘEDOČESKÝ KRAJ, 2018

Středočeský kraj

REGIONÁLNÍ SYSTÉM
NAKLÁDÁNÍ S ODPADY
VE STŘEDOČESKÉM KRAJI